

Warszawa, 23.03.2026 r.

OCHRONA ZŁÓŻ W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM

NAJWAŻNIEJSZE

- Ministerstwo Klimatu i Środowiska wspólnie z samorządami wypracowuje nowe, bardziej elastyczne zasady ochrony złóż kopalin - tak, aby bezpieczeństwo surowcowe państwa nie blokowało rozwoju lokalnego.
- Uznanie złoża kopaliny za strategiczne nie oznacza decyzji o rozpoczęciu wydobywania ani automatycznego zakazu zabudowy.
- Ochrona złóż kopalin jest ustawowym obowiązkiem państwa funkcjonującym od kilkudziesięciu lat i ma charakter długoterminowy – wynika z odpowiedzialności za przyszłe pokolenia oraz potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i gospodarczego.
- Ochrona złóż jest jednym z interesów publicznych i – zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju – jest ważona z potrzebami rozwoju lokalnego oraz prawami właścicieli nieruchomości.

ROZWIĄZANIA DOPASOWANE DO ROZWOJU GMIN

- Główny geolog kraju rozpoczął prace nad racjonalizacją podejścia do zasad ochrony złóż kopalin tak, aby lepiej uwzględniały potrzeby mieszkańców i wspierały rozwój gmin.
- Wiele gmin jest w trakcie przygotowywania planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego, które są opiniowane przez administrację geologiczną, w tym ministra właściwego ds. środowiska.
- Jako przykład działania pro-obywatelskiego można wskazać przyjęte wytyczne. Jeżeli w obowiązującym planie miejscowym przewidziana została możliwość zabudowy, to utrzymuje się, że gmina może w planie ogólnym przeznaczyć te tereny pod analogiczną zabudowę. Takie wytyczne zostały przekazane w piśmie do wojewodów, wskazując, że w ocenie Ministra Klimatu i Środowiska nie narusza to ochrony złóż kopalin.
- Postępowanie w sprawie uznania złoża kopaliny za złożo strategiczne nie oznacza decyzji o wydobywaniu. Niezależnie od tego, czy złożo kopaliny zostanie uznane za złożo strategiczne, podlega ono ochronie, co w niektórych przypadkach może wiązać się z ograniczeniami w zabudowie. Nie należy łączyć zakazu zabudowy z tym, czy złożo ma status złoża strategicznego.
- Ochrona złóż jest jednym z interesów publicznych, który - zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju - jest ważony z innymi wartościami, w tym potrzebami rozwoju lokalnego. Proces ten odbywa się w ramach obowiązujących procedur administracyjnych, z udziałem gmin. W tym zakresie rola MKiŚ polega na opiniowaniu projektów planów ogólnych, uzgadnianiu projektów planów miejscowych oraz projektów decyzji o warunkach zabudowy dla terenów w zakresie udokumentowanych złóż kopalin.
- W MKiŚ honorowane są prawa nabyte, aby nie narażać gmin na odpowiedzialność odszkodowawczą. Znajduje się potwierdzenie w praktyce orzeczniczej i korespondencji z samorządami.

PRZYDATNE LINKI

- MKiŚ w dialogu z gminami o ochronie złóż w planowaniu przestrzennym
<https://www.gov.pl/web/klimat/mkis-w-dialogu-z-gminami-o-ochronie-zloz-w-planowaniu-przestrzennym>

Ważne! Dokument jest przygotowany w oparciu o dane, które były aktualne w dniu jego opracowania. W określonych obszarach mogą być dostępne świeższe informacje. Jeżeli interesują państwa aktualne dane liczbowe oraz szczegóły dotyczące poruszonych w zestawieniu zagadnień, pytania prosimy kierować na adres: media@klimat.gov.pl